

Böjt 6. vasárnapja (Palmarum)

► Fil 2,5–11

Ki ez?

Igeháton – énekszóval

Pálmavasárnap nem a számárra, hanem a rajta ülőre figyelünk. Az igehirdetés szolgálatából semmit nem végez el, aki csak a szamarat vonszolja be a templomba, ám a rajta ülőről megfélekedzik. Jézus Zakariás „menetrendje”, tehát az Írások szerint vonult Jeruzsálembe. Nem alázatos szolgája népének, hanem engedelmes fia az Atyának. Ezért a gyülekezet ma nem az alázatos szolgák dalát zengi, hanem az engedelmes Fiú himnuszát éneklő Fil 2,5–11 hangszerelésében, vagy ahogyan szép böjti énekünkben hangzik: „Dicsőítünk, Krisztus, aki szenvedtél, / És megváltást bűnből így szerzettél! / Király vagy és Úr vagy örökre. / Tekints szánva minden bűnösre! / Urunk, irgalmazz nekünk!” (EÉ 199,1)

Filippi levél

„...*nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.*” (Fil 1,21) Akár színből, akár szívből prédikálják a Krisztust, annak csak örülni lehet. Teljesen félreérti azonban Pált, aki az élete végére, a halálára gondol, mert az apostol itt arról a nyereséges halálról beszél, amelyet az ember a keresztségben hal, amely nem vereség, hanem nyereség; nem halál, hanem élet, nem Isten ítélete, hanem az Úr Jézus Krisztus kegyelme.

„...*van vigasztalás a Krisztusban, [...] van szeretetből való figyelmeztetés, [...] van közösség a Lélekben, [...] van irgalom és könyörület...*” (Fil 2,1kk) Találkoztál-e már olyannal, aki kincseiként nem az ékszereit, fülbevalóit, nyakláncát, aranyát, gyöngyét, drágakövet mutogatta, hanem a Krisztustól kapott vigasztalását, figyelmeztetését, közösséget, irgalmat és könyörületet?

„...*engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.*” (Fil 2,8) Ez a legfőbb üzenet! Az alázatos Király, aki Zakariás prófécija szerint érkezik, meggy már kereszttjével, akkor is, ha az emberek napjainkban nem róla beszélnek. Nem szükséges, hogy térkamera lássa a szamarat, a rajta ülőt és az ujjongó tömeget. Mit számít? A próféta megmondta, Jézus pedig beteljesítette. Hogyan is fogalmazott az amerikai író? „Csak annyi biztos, hogy ha nem így történt, akkor is igaz.” (KESEY 1992, 13. o.) Jézus Krisztus szolgáló formája, kereszthalálig való engedelmissége bizonyító képfeleltetés nélkül is megkérdőjelezhetetlen!

„...*Isten az, aki munkálja bennetek mind a szándékot, mind a cselekvést...*” (Fil 2,13). Ha ő munkálja bennünk az akarást és a cselekvést, akkor teljesen fölösleges bárkitől is megkérdezni: hogyan döntöttél, mit akarsz tenni?

„*Őerte kárba veszni hagytam és szemétnak ítélek mindent, hogy Krisztust megnyerjem.*” (Fil 3,8) Gőgös, önelégült emberek mondják ellenfelükről: hagytam, hogy nyerjen. Ezzel szemben Pál őerte hagyott mindent veszni, ítélt kárnak és szemétnak mindent.

Két pálmavasárnapi kérdés

Vajon hova akar menni? (Jn 7,35)

Ki ez? (Mt 21,10)

Azt, hogy Jézus elindult, fölment a szent városba, alázatos királyként vonult be Jeruzsálembe, és senki semmit nem tehetett ellene, mindenki tudja. Már csak két megválaszolatlan kérdés maradt: vajon hová akar menni? Bach a *János-passió*-ban külön tételt szentel a megdöbbenő válasznak: a Golgotára! A másik kérdés: ki ez? Valaki szellemesen így fogalmazott: nem az a kérdés, hogy ki ő, hanem az, hogy ki Ő!

Igehirdetési vázlat

Ki ez?

Amikor Jézus pálmavasárnap bevonult Jeruzsálembe, a város utcáin mind sűrűbben és hangosabban tették fel a kérdést: ki ez? (Mt 21,10) Minden gyülekezetnek javára válik, ha szembesül e kijózanító és tárgyilagos kérdéssel: ki ez? Talán még korunk embere is felfigyel rá, aki nagyon szeret azzal dicsekedni, hogy őt csak a tények érdeklik. A feleletet a kérdésre maga az út válaszolja meg, amelyen Urunk haladt.

Jézus Krisztus útja szédítő mélységbe vezetett. Isten formájában volt – szolgálai formát vett fel. Istennel volt egyenlő – emberekhez lett hasonlónak. Isten volt – emberré lett. Istenkirályi trónon ült – és egy istállón keresztül a kereszten találta magát. A mennyei Jeruzsálemből a Golgotára érkezik, szédítő magasból – feneketlen mélységbe! Ez volt az ő útja, legalábbis annak első szakasza: „*Én az Atyától jöttem, és eljöttem a világba...*” (Jn 16,28)

Először: Ezt az utat hirdetve Pál apostol azon csodálkozik, hogy az Istennel való egyenlőségét nem tekintette zsákmánynak. Láttatok már vadállatot, amikor a zsákmányát megragadja, és nem enged? Jézus Krisztus Istennel egyenlő, Isten Fia, Isten volt, de ő mindezt nem tekintette zsákmánynak! Elengedte az égi zsákmányt, amikor megüresítette és megalázta magát, szolgálai formát vett fel, mint az a bizonyos kocsisruhát öltő királyfi.

Másodszor: Pál azt hirdeti róla, hogy engedelmes volt. Nem tudjuk felmérni, hogy e mögött mennyi minden húzódik. Mindenekelőtt az Atyához volt engedelmes: „*Az én eledelem az, hogy annak akarátát cselekedjem, aki elküldött engem.*” (Jn 4,34; Károli-ford.) „*Abbá, Atyám! Minden lehetséges neked: vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem amint te.*” (Mk 14,36)

Harmadszor: Jézus Krisztus életének nagy fordulópontja a kereszthalál, amely még az életénél is nagyobb titok. Nem élt úgy, mint más ember, de nem is halt meg úgy, mint más ember. Úgy né-

zett szembe a halállal, mint aki valóban legyőzte a halált. „*Elvégeztetett!*” – hangzott utolsó szava a kereszten. Ott és akkor kapta meg pálmavasárnap kérdése a pontos választ: „*Bizony, Isten Fia volt ez!*” (Mt 27,54)

Negyedszer: Ezért Isten felmagasztalta őt. Azóta minden nyelv vallja: Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére. Az emberek sokat beszélnek arról, hogy mit kaptak (vagy nem kaptak) az élettől, de az Istentől elnyerhető dicsőségről nem beszélnek, azt nem keresik. Ennek oka, hogy nem tudnak engedelmeskedni és nem tudnak abban hinni, akit az Isten küldött. „*Mindenki Krisztus szolgája akar lenni, követője senki.*” (WELTLER 2020a, 38. o.)

Ötödször: Királyi volt a halála, ámde Istentől való a dicsősége. Ez utóbbit nem megosztva kapta, ahogyan Ézs 48,11-ben kijelenti: „*Nem adom másnak dicsőségemet!*” Az értünk megszólaló hang ma is hallható: „*Már megdicsőítettem, és ismét megdicsőítem.*” (Jn 12,28) Ezért pálmavasárnapon az őt dicsőítő énekekkel együtt így imádkozunk: „*Mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.*” (WELTLER 1952)

Két javaslat

Első javaslat: több Luthert!

„A zsoldáros az Urat Királyának és Istenének vallja. E szavakkal szíven találja az istenteleneket, a tetteikkel dicsekedőket, akik önmaguk nagy megaláztatására »Király« és »Isten« nélkül élnek. Mert »Királyomnak, Istenemnek« csak az vallhatja az Urat, aki önmagát semminek tartja. Mindent, amit kap, vagy megkapni remél, az Isten javára ír. Az istentelen illet nem, vagy csak látszat szerint tesz, mivel a kapottakat önmagának tulajdonítja, és önmaga javára írja. Aki pedig Isten ajándékait csak magának tulajdonítja, semmit nem tulajdonít az Istennek. Mert vagy a teljes dicsőség az Istené, vagy semmilyen dicsősége nincs. Aki megvallja nyomorúságát, tudja, hogy semmije nincs, mindene, amije van, Isten aján-

déka, csellengő, és nem cselekvő. (Az ORATOR-OPERATOR és BETER-TÄTER szójáték után.)

»Királyom, Istenem«. Az előbbi helye a kereszt, a pászka, az elmenekülés a világ dolgaitól, az én teljes föladata. Az utóbbi pedig a megdicsőülés. Ez a zsolnár tehát Krisztust először a keresztjén, majd a dicsőségében ábrázolja. Nem véletlen, hogy a Biblia inkább a Fiút nevezi Királynak, mert Krisztus az, akiben a kettős természete alapján mindkettő megvan. »Testi élete idején« (Róm 8,29) hitben élt, amikor hozzánk lett hasonlóvá, és engedte, hogy keresztre feszítsék. Ezáltal tett minket, közönséges és beképzelt bálványimádókat igaz emberekké, azaz nyomorult bűnösökké!

Végül a megdicsőült testéhez is hasonlóvá tesz minket (Fil 3,21). Akkor már mi is királyok és istenek leszünk, olyanok, mint az angyalok. Ama napon Isten ígéje végérvényesen beteljesedik rajtunk, ahogyan most még csak ígérete szerint hangzik.

Előbb mondja a zsolnáros, hogy Királyom, és csak utána, hogy Istenem.¹ Ahogyan Tamás vallotta: »én Uram, én Istenem!« (Jn 20,24) Mert Krisztust először emberként kell megragadni, és csak utána Istenként; először az emberi, és csak utána az isteni természetéhez közelíteni. Ahol Krisztus az emberi arcát megmutatja, ott az istenit sem rejti véka alá. A mi testi gondolkozásunk azonban mindezt nehezen fogadja el. Mi azt szeretnénk, ha Krisztus inkább isteni formájában mutatkozna meg előttünk. A test visszariad attól, hogy Istent a kereszten keresse, ahogyan Mózes is elfutott a kígyó elől, és csak miután újra megragadta, akkor változott bottá.” (Részletek Luther 5. zsolnármagyarázatából, lásd WELTLER 2021, 123–124. o.)

Második javaslat: több témaprédikációt!

Aki témaprédikációt szeretne mondani, annak a semlegesség a javaslat: semleges vagy-e? Lehet-e az ember a Krisztus-kérdésben semleges?

¹ Luther német fordítása: „mein König und mein Gott”, elmentésben a magyarral: „Istenem, királyom”. – *A ford.*

Sokan mondják róla, a mai témával kapcsolatban is: én se ellene, se mellette nem vagyok – semleges vagyok. Habár e napon semlegesnek sem könnyű lenni (lásd Pilátust!), egy szó, mint száz, a Krisztus-kérdésben soha nem volt, nincs, nem lesz semlegesség!

Vele kapcsolatban három alapvető kérdés merül fel.

1. Ki ő? Vagy azt válaszolod, egy gonosztevő, aki méltó a halálra, vagy ezt: Királyom, Uram és Istenem!

2. Honnan való? Vagy azt válaszolod, hogy Galileából, Názáretből, aki paráznaságból született, vagy ezt: szűz Máriától született, akinek az országa nem e világból való.

3. Mit cselekedett? Vagy azt válaszolod, hogy istenkáromló volt, megszegte a szombat törvényét, le akarta rombolni a templomot, lázadt és lázított, tiltotta az adófizetést, vagy ezt: „... *semmi rosszat sem követett el*” (Lk 23,41). Pilátus többször is kijelentette, hogy nem találja bűnösnek. Hiába mosta azonban a kezét, Jézust el kellett ítélnie, hogy beteljesedjék a prófécia: „*Törvényességre várt, és lett önkényesség, igazságra várt, és lett kiáltó gazság!*” (Ézs 5,7b)

Három ének

„Istennek szent Fia / Ember váltságára / Eljött a világra / Szolgai formába, / Hogy minket megtartsion, / Bűntől szabadítson.” (EÉ 136,1)

„Beteljesült! Mily áldott szó, / Mit hozzánk küld a haldokló! / Lásd, lelkem, mit tett Jézus érted, / Mily drága áron vár rád élet! / Ne halmozz tovább gyarlón bűnre bűnt, / Értsd meg a szót: beteljesült!” (CH 600,3 – WELTLER 2020b, 360. o.)

„Csodálatos Felség, / Hadd dicsérlek téged, / Hadd szolgáljon lelkem néked! / Angyaloknak módján / Színed előtt állván, / Bárcsak mindig arcod látnám! / Add nékem / Mindenben / Te kedvedben járnom, / Istenem, Királyom!” (EÉ 280,3) – Prozódiailag így jó, de teológiailag ez a helyes:

„Királyom, Istenem!” – „Aki nem énekel, nem szól róla, annak a jele, hogy nem hisz benne. Az imádság az utolsó, döntő cím.” (Lásd WELTLER 2020a, 42. és 44. o.)

Felhasznált irodalom

- KESEY, Ken 1992. *Száll a kakukk fészkére*. Európa Könyvkiadó, Budapest.
- WELTLER Ödön 1952. *Igehirdetés Fil 2,5–11 alapján*. 1952. április 6. Kézirat.
- WELTLER Sándor 2020a. *Pál fiai*. Magánkiadás, Pápa.
- WELTLER Sándor 2020b. *Csupán a hit – 600 énekszöveg*. Magánkiadás, Pápa.
- WELTLER Sándor 2021. *A boldogság dicsérete*. Magánkiadás, Pápa.

■ WELTLER SÁNDOR